

Білоус Ірина Володимирівна,
науковий співробітник науково-
дослідної лабораторії з проблем
експертно-криміналістичного
забезпечення ННІ № 2 НАВС

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ
КЛОПОТАННЯ ОРГАНУ ДОСУДОВОГО
РОЗСЛІДУВАННЯ ПРО НАДАННЯ ДОЗВОЛУ
НА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАПЛАНОВОЇ ВИЅНОЇ РЕВІЗІЇ**

Кримінальний процесуальний кодекс (КПК) України зобов'язує прокурора, керівника органу досудового розслідування, слідчого всебічно, повно та неупереджено досліджувати обставини кримінального провадження.

Згідно з ч. 2 ст. 93 КПК України, сторона обвинувачення здійснює збирання доказів шляхом проведення витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій та актів перевірок, проведення інших процесуальних дій, передбачених КПК України. Тобто одним із законних способів збирання стороною обвинувачення доказів, визначених ч. 2 ст. 93 Кодексу, є ревізія.

Ревізія - це форма фінансового контролю у виді інспектування, що полягає в проведенні Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами документальної та фактичної перевірки певного комплексу або окремих питань

фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, що повинна забезпечувати виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб [1].

Організація ревізії здійснюється відповідно до Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 р. № 550 [2]. У цьому документі визначено, що ревізія може бути плановою та позаплановою.

У ст. 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» передбачено, що за зверненням правоохоронного органу для забезпечення розслідування під час кримінального провадження орган державного фінансового контролю проводить позапланову виїзну ревізію. Вона не передбачена в планах роботи органу державного фінансового контролю та проводиться лише за наявності обставин, визначених цим Законом.

Законодавством встановлено судовий контроль за дотриманням законності й обґрунтованості втручання в господарську діяльність, зумовлену потребами досудового розслідування для досягнення його дієвості.

Позапланова виїзна ревізія, як підконтрольної установи (державного сектору економіки), так і суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності, які не належать до підконтрольних установ, може здійснюватися лише за наявності підстав для її проведення відповідно до рішення суду.

Згідно з п. 4 ч. 2 ст. 40 КПК України, у кримінальному провадженні призначення позапланової виїзної ревізії належить до повноважень слідчого, який, відповідно, звертається до слідчого судді з клопотанням про дозвіл на проведення такої ревізії.

Відповідно до ч. 8 ст. 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», слідчий, який ініціює проведення позапланової виїзної ревізії, подає до суду письмове обґрунтування підстав такої ревізії, дати її початку і закінчення, документи, які відповідно до ч. 5, 7 цієї

статті свідчать про виникнення підстав для проведення такої ревізії, а також на вимогу суду - інші відомості.

При визначенні питань, що належать до компетенції Державної фінансової інспекції, слідчому під час призначення ревізії слід керуватися не лише зазначеним Законом, який передусім визначає загальні повноваження органів державного фінансового контролю, а й Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами» від 20 квітня 2006 р. № 550.

Слідчий суддя лише за наявності достатніх підстав, які слідчий обґрунтував у клопотанні, та долучених до нього документів, надає дозвіл на проведення такої ревізії [3].

Під час розгляду клопотання про надання дозволу на проведення позапланової виїзної ревізії для забезпечення розслідування під час кримінального провадження слідчий суддя повинен:

керуватися вимогами ст. 110 КПК України та ст. 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», відслідковувати зміни до законодавства;

належним чином мотивувати рішення, прийняте за результатами розгляду клопотання, аналізувати доводи клопотання з урахуванням вимог Закону, зокрема обставини, які має на меті з'ясувати слідчий з урахуванням повноважень органів державного фінансового контролю.

У резолютивній частині ухвали слідчий суддя, дотримуючись вимог ст. 11 зазначеного Закону, надає дозвіл на проведення позапланової виїзної ревізії відповідному органів державного фінансового контролю, а не слідчому; визнає тривалість позапланової виїзної ревізії (початкова й кінцева дати), а не строк дії ухвали [4].

Згідно з ч. 11, 12 ст. 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», тривалість позапланової виїзної ревізії не повинна перевищувати 15 робочих днів.

Продовження строку проведення позапланової виїзної ревізії можливе лише за рішенням суду на строк, що не перевищує п'ять робочих днів.

Оскарження ухвал слідчих суддів про надання дозволу на проведення позапланової виїзної ревізії в апеляційному порядку, КПК України та Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» не передбачено.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що з метою запобігання необґрунтованої відмови слідчим суддею в задоволенні клопотання сторони обвинувачення про надання дозволу на проведення позапланової виїзної ревізії органів досудового розслідування необхідно забезпечити належний рівень підготовки клопотання щодо обґрунтування підстав для проведення цього заходу, дотримуючись вимог п. 4 ч. 2 ст. 40 КПК України.

Список використаних джерел

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січ. 1993 р. № 2939-XII. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. - Назва з екрана.

2. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2006 р. № 550. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF>. - Назва з екрана.

3. Ухвала Дніпровського районного суду м. Києва від 18 трав. 2016 р. у справі № 755/6683/16 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/57822429>. - Назва з екрана.

4. Узагальнення судової практики розгляду місцевими загальними судами Кіровоградської області клопотань слідчих, прокурорів про надання дозволу на проведення позапланової виїзної ревізії для забезпечення розслідування під час кримінального провадження у 2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://kra.court.gov.ua/sud1190/150/1568/>. - Назва з екрана.